

Dětský domov, Mateřská škola,
Základní škola a Praktická
škola Zlín

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM INTERNÁT

OBSAH ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO INTERNÁT

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ	4
2.1	VELIKOST ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ	4
2.2	CHARAKTERISTIKA DĚTÍ A ŽÁKŮ	4
3	PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	5
3.1	MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	5
3.2	PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	6
3.3	EKONOMICKÉ PODMÍNKY	6
3.4	PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ.....	7
4	ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	8
4.1	KRITÉRIA PRO PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ NA INTERNÁT	8
4.2	VÝCHOVNÉ SKUPINY	8
4.3	PROVOZNÍ DOBA, DÉLKA VZDĚLÁVÁNÍ	8
5	CHARAKTERISTIKA ŠVP	9
5.1	CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	10
5.2	METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ.....	13
5.3	OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ.....	14
6	HODNOCENÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ	19
6.1	ZÁSADY PRO SEBEHODNOCENÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ	19
6.2	PRAVIDLA PRO SEBEHODNOCENÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ	20
6.3	AUTOEVALUACE ŠKOLY.....	20
7	ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	21

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: B.3.1. Školní vzdělávací program pro internát – příloha ŠVP pro obor vzdělání základní škola speciální
Č. j. DDŠZL/1246/2020
ŠVP byl projednán v pedagogické radě dne 1. 10. 2024 a ve školské radě dne 8. 10. 2024

Předkladatel:
Název školy: Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín
Adresa: Lazy VI 3695, 760 01 Zlín
IČO: 61716464
Identifikátor právnické osoby: 600 025 314
Kontakty: tel.: 577 058 221, 731 483 720
e-mail: ddskoly@ddskolyzlin.cz
web: www.ddskolyzlin.cz

Jméno ředitele: Mgr. Ivana Vicherková

Zřizovatel:
Název: Zlínský kraj
Adresa: Třída T. Bati 21, 760 01 Zlín
Kontakty: tel.: 577 043 700
web: www.kr-zlinsky.cz

ŠVP byl projednán na pedagogické radě dne 16. 6. 2010 a na školské radě dne 18. 5. 2010.

platnost ŠVP:	1. 9. 2010
1. úprava provedena:	1. 9. 2013
2. úprava provedena:	1. 9. 2015
3. úprava provedena:	1. 3. 2017
4. úprava provedena:	2. 6. 2020 Mgr. Kateřina Kulová
5. úprava provedena:	2. 9. 2024 Mgr. Iva Suchoňová

Platnost dokumentu od 1. 9. 2020

Mgr. Ivana Vicherková
ředitelka

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín tvoří komplex škol a školských zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením ve věku od 3 do 19 let. Internát je součástí škol v hlavní budově zařízení na adrese Lazy VI 3695, 760 01 Zlín.

Internát představuje školské výchovné a ubytovací zařízení, které je zřízeno podle § 117 zákona č. 561/2004 Sb., O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon) a řídí se vyhláškou MŠMT č. 108/2005 Sb. o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních.

Internát poskytuje dětem a žákům škol samostatně zřízených pro děti a žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona a dětem přípravného stupně základní školy speciální ubytování a výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost těchto škol a školských zařízení a zajišťuje těmto dětem a žákům školní stravování. Dětem a žákům uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona internát zajišťuje nezbytnou speciálně pedagogickou podporu.

2.1 Velikost školského zařízení

Kapacita internátu umožňuje umístění 16 dětí a žáků, kteří jsou rozděleni do dvou výchovných skupin s přihlédnutím k jejich věku a individuálním potřebám. Počet dětí a žáků uvedených v § 16 odst. 9 školského zákona ve skupině je shodný s počtem žáků ve třídě školy samostatně zřízené pro tyto žáky podle zvláštního právního předpisu.

Na internátu pracuje celkem sedm zaměstnanců, a to šest pedagogických pracovníků – vedoucí vychovatelka, dvě vychovatelky, asistentky pedagoga a jeden nepedagogický pracovník – noční bezpečnostní pracovnice.

2.2 Charakteristika dětí a žáků

Klientelu internátu představují děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona.

V našem internátu se jedná především o děti a žáky:

- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu mentálního postižení,
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu kombinovaného postižení,
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sluchového postižení,
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu narušené komunikační schopnosti,
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu poruch autistického spektra,
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu specifických poruch učení,
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu specifických poruch chování,
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu socio-kulturně znevýhodněného prostředí.

Dle zařazení navštěvují děti a žáci Přípravný stupeň základní školy speciální, Základní školu, Základní školu speciální a Praktickou školu jednoletou. Internát je určen dětem a žákům školy, kteří do školy nemohou docházet denně, nejčastěji z důvodu větší vzdálenosti zařízení od jejich bydliště.

3 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Je nezbytné, aby výchovně vzdělávací činnosti na internátu byly vykonávány s ohledem na individuální podpůrná opatření a vzdělávací potřeby konkrétního dítěte či žáka a byly pro ně vytvořeny vhodné podmínky. Vychovatelé zajišťují tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a žáků a mají znalosti z oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí a žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními internát zabezpečuje:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace při plánování a organizaci výchovně vzdělávacích činností;
- atmosféru klidu, přátelského ovzduší, důvěry a tolerance;
- týmovou spolupráci a jednotnost výchovného působení všech pracovníků internátu;
- prevenci sociálně patologických jevů;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte či žáka zaměřených na samostatnost, sebeobsahu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte či žáka a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte či žáka;
- spolupráci se školou – návaznost na vzdělávání v ZŠ a PRŠ;
- spolupráci se školním logopedem – návaznost na logopedickou péči, podpora v aktivním využívání prvků alternativní a augmentativní komunikace (strukturovaný režim dne, využití komunikačních tabulí s piktogramy, komunikačních deníků, VOKS, znak do řeči);
- realizaci všech stanovených pedagogických a speciálně pedagogických podpůrných opatření při vzdělávání dětí a žáků realizovatelných podle doporučení školního poradenského zařízení (SPC);
- snížení počtu dětí a žáků ve skupině v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

3.1 Materiální podmínky

Internát se nachází ve druhém patře budovy školy, která je umístěna v klidné části města Zlín - Lazy v blízkosti lesa, ale zároveň v pěší vzdálenosti do centra města. Dopravní dostupnost do zařízení je velmi dobrá, v blízkosti školy je zastávka MHD a před budovou je menší parkoviště.

Kapacita internátu je 16 lůžek, které jsou rozděleny do tří trojlůžkových a dvou čtyřlůžkových dětských pokojů. Pokoje jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, každé dítě/žák má vlastní postel a úložný prostor pro ukládání oblečení, hygienických pomůcek a osobních věcí. Na pokojích jsou rovněž stoly a židle. Děti a žáci se ubytovávají v pokojích odděleně podle pohlaví a individuálních potřeb. Na internátu jsou dva obývací pokoje, které slouží současně jako herny. Obývací pokoje jsou dle prostorových možností koncipovány v souladu s psychohygienickými zásadami, je v nich vytvořena odpočinková, pracovní a herní zóna. Každý obývací pokoj má svoji audio techniku, televizi a DVD přehrávač. K dispozici jsou i různé didaktické pomůcky, společenské hry, hračky, stavebnice, výtvarné pomůcky, dětské knihy a časopisy.

Pro potřeby internátu se přímo na patře nachází také sociální zařízení, tj. WC (včetně WC pro invalidy), koupelny a sprchy (včetně sprchy pro invalidy). Sociální zařízení je k dispozici odděleně pro dívky a odděleně pro chlapce. Zbudovaný výtah umožňuje bezbariérový přístup

do zařízení. Personál internátu má k dispozici pokoj vychovatelů s vlastním sociálním zařízením.

Internát může plně využívat veškeré vnitřní i vnější prostory školy. V rámci odpolední výchovně vzdělávací činnosti má internát k dispozici odborné učebny – relaxační místnost, školní tělocvičnu se sportovním vybavením uloženém ve skladu sportovních potřeb, učebnu pro hudební výchovu a muzikoterapii, učebnu pro pracovní činnosti a výtvarnou výchovu, cvičnou kuchyň a počítačovou učebnu. Součástí školního pozemku je hřiště s umělým povrchem, dětské hřiště s pískovištěm, průlezkami, lavičkami a houpačkami, posezení s ohništěm, venkovní bazén, školní skleník a sad.

Celodenní školní stravování je zajištěno ve školní jídelně v prvním patře budovy školy.

Materiální podmínky a vybavení internátu je postupně doplňováno dle finančních podmínek zřizovatele.

3.2 Personální podmínky

Na internátu pracuje vedoucí vychovatelka, skupinové vychovatelky, asistentky pedagoga a noční bezpečnostní pracovnice. Všechny vychovatelky internátu splňují kvalifikační požadavky pro výkon přímé pedagogické činnosti vychovatele ve školském výchovném a ubytovacím zařízení nebo v jeho oddělení zřízeném pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami dle zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících.

Vedoucí vychovatelka organizuje a řídí práci vychovatelek, asistentů pedagoga a noční bezpečnostní pracovnice. Na internátu jsou dvě skupinové vychovatelky, z nichž každá vede jednu výchovnou skupinu a organizuje přímou výchovnou a vzdělávací činnost zaměřenou na speciální vzdělávání, individuální vzdělávání či specifické potřeby dětí a žáků. Asistent pedagoga se podílí na přímé výchovné a vzdělávací činnosti podle přesných postupů a pokynů vychovatelek na obou výchovných skupinách. Noční bezpečnostní pracovnice provádí běžné úkony zaměřené na péči a dohled nad dětmi a žáky ve školském zařízení ve večerních a nočních hodinách.

Porada pedagogických pracovníků internátu probíhá jednou za měsíc. Dle personálního rozvoje a potřeb instituce se pedagogičtí pracovníci dále vzdělávají a vzájemně se doplňují ve svých specializacích. Rozšiřují své znalosti a praktické dovednosti prostřednictvím seminářů, kurzů, školení či studií k rozšíření odborné kvalifikace v souladu s plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a plány profesního rozvoje. Vychovatelky zpracovávají pedagogickou dokumentaci – denní záznamy výchovně vzdělávací činnosti, týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti, individuální programy rozvoje osobnosti dítěte, dále také charakteristiky dětí a žáků a v případě potřeby také zprávy pro OSPOD, lékaře apod.

3.3 Ekonomické podmínky

Úplata za ubytování na internátu je prováděna dle § 9 vyhlášky č. 108/2005 Sb. o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních. Výše úplaty se stanovuje úměrně k počtu dnů v kalendářním měsíci, po které je dítě/žák ubytován.

Úplata za stravování na internátu je prováděna dle vyhlášky č. 107/2005 Sb. o školním stravování.

3.4 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Pro internát jako součást škol a školských zařízení instituce Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín platí v plném rozsahu platné řady a směrnice vydané touto institucí a ostatní zákonné normy BOZ dětí a žáků a BOZP zaměstnanců. Podrobné podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví na internátu jsou uvedeny ve vnitřním řádu internátu.

Internát zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí a žáků při výchovně vzdělávacích a zájmových činnostech. Přijímá opatření k prevenci vzniku rizikového chování. Přihlíží k věku dětí a žáků, základním fyziologickým potřebám, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu.

Na začátku každého školního roku vychovatelé seznamují děti a žáky s vnitřním řádem internátu a zásadami bezpečného chování. Seznamování s BOZ a PO probíhá v rámci konkrétních aktivit a akcí i nadále během celého školního roku a je zaznamenáváno do přehledu výchovně vzdělávací činnosti. Poučení o BOZ a PO se provádí před každou akcí mimo školu a rovněž před každými prázdninami. Vychovatelé vedou přehled o příchodu, odchodu a pohybu jednotlivých dětí a žáků v evidenci PC v programu.

Na pokoji vychovatelů jsou k dispozici prostředky první pomoci, kontakty na lékaře a zdravotní dokumentace dětí a žáků. Případné úrazy dětí a žáků jsou evidovány v PC programu internát a ve formuláři Záznam evidence úrazů a poranění dětí a žáků, který se zakládá do Knihy úrazů a poranění. Tato kniha je uložena u pracovníka pověřeného BOZP. Zákonní zástupci jsou vždy okamžitě telefonicky informováni o zdravotním stavu dětí a žáků a dle akutnosti stavu jsou povinni si dítě či žáka převzít a zajistit jeho následné lékařské ošetření. Během pobytu na internátu odpovídají za bezpečnost dětí a žáků pracovníci internátu.

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Kritéria pro přijímání dětí a žáků na internát

Při umísťování dětí nebo žáků na internát přihlíží ředitel školy ke vzdálenosti místa jejich bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu.

O umístění dítěte nebo žáka na internát se rozhoduje na základě přihlášky podané zletilým žákem nebo zákonným zástupcem dítěte nebo nezletilého žáka. Přihláška je podávána na každý školní rok a každoročně se obnovuje, protože její součástí jsou aktualizované údaje zákonných zástupců. Ti mohou v průběhu školního roku dítě/žáka z internátu taktéž odhlásit.

Ředitel písemně vyrozumí zákonného zástupce dítěte, nezletilého žáka nebo zletilého žáka o umístění nebo neumístění na internát.

4.2 Výchovné skupiny

Základní jednotkou výchovně vzdělávací činnosti na internátu je výchovná skupina. Internát je rozdělen na dvě výchovné skupiny v maximálním počtu 8 dětí/žáků na výchovnou skupinu. Každou výchovnou skupinu vede jeden vychovatel. Děti a žáci jsou zařazováni do výchovných skupin s přihlédnutím k jejich věku a individuálním potřebám. Výchovné skupiny jsou věkově i pohlavně heterogenní.

4.3 Provozní doba, délka vzdělávání

Internát je v provozu od pondělí od 7.00 hodin do pátku do 16.00 hodin, kdy je dětem a žákům zajištěno ubytování, celodenní školní stravování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost školy a všestranná péče ze strany pedagogických pracovníků. Na víkend děti a žáci odjíždí s rodiči domů.

Příjezdovým dnem je pondělí, zákonní zástupci osobně předávají děti či žáky a jejich povinné vybavení (oblečení, hygienické pomůcky, léky apod. – viz Vnitřní řád internátu) vedoucí vychovatelce a ranní asistentce pedagoga v prostorách internátu v době od 7.00 do 8.00 hodin. Vedoucí vychovatelka či ranní asistentka pedagoga eviduje dobu převzetí dětí a žáků v PC v programu. Ranní asistentka pedagoga odchází s dětmi a žáky do školní jídelny, kde na ně během snídane dohlíží. Po snídani děti a žáci odchází do tříd školy. Po vyučování děti a žáky vyzvedávají v jídelně školy pedagogičtí pracovníci internátu a osobně je doprovází na internát. V době od příchodu dětí a žáků ze školy do večerních hodin se o děti starají vychovatelky a asistentka pedagoga. V noci péči o děti a žáky zajišťuje noční bezpečnostní pracovnice.

Odjezdovým dnem je pátek. Zákonní zástupci si vyzvedávají dítě/žáka a jeho osobní věci v prostorách internátu od 12.00 do 16.00 hodin. Vychovatelé pravidelně podávají rodičům informace o dítěti/žákovi, průběhu jeho týdenního pobytu na internátu a řeší s nimi případné problémy. Vychovatel eviduje dobu předání dítěte/žáka v PC v programu.

5 CHARAKTERISTIKA ŠVP

Internát je zaměřen na komplexní rozvíjení osobnosti dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s cílem uplatnění dosažených kompetencí – znalostí, dovedností a návyků v každodenním životě. K dětem a žákům je přistupováno individuálně a diferencovaně s ohledem na osobnost dítěte/žáka, na stupeň a rozsah postižení nebo znevýhodnění, na nutnou míru podpory.

U dětí a žáků s narušenou komunikační schopností se na internátu uplatňuje alternativní a augmentativní komunikace, kdy jsou nejvíce využívány piktogramy, práce se strukturou dne, komunikační deníky a znak do řeči. Cíleně se navazuje jak na práci učitele, tak na pravidelnou péči školního logopeda. Vychovatelé internátu pravidelně procvičují s dětmi a žáky různá logopedická cvičení a podporují je v aktivním využívání obrázkového komunikačního systému při běžných denních činnostech.

Pedagogové internátu se zaměřují na důkladné poznání osobnosti dětí a žáků, na vytváření pozitivního vztahu k ostatním dětem/žákům a dospělým osobám, a na co nejvyšší možnou míru adaptace na nové prostředí a začlenění dítěte/žáka do kolektivu. Za klíčový je považován rozvoj hygienických a pracovních návyků, které zvyšují samostatnost a nezávislost dítěte/žáka v rámci jeho individuálních možností, a které může dále využívat ve svém osobním životě.

Dále je nezbytná podpora celé osobnosti dítěte/žáka, upevňování každého jeho pokroku, jeho sebevědomí, sociální komunikace, jeho kladných vlastností a eliminace vlastností a jevů nežádoucích. Stěžejní je posilování vhodného společenského chování a kladného vztahu k druhým osobám, aktivního trávení volného času a zdravého životního stylu, a tím i prevence sociálně patologických jevů.

Velký význam pro další osobnostní rozvoj dětí a žáků má právě smysluplné využití volného času. Internát nabízí dětem a žákům širokou škálu volnočasových aktivit a výchovně vzdělávacích činností různého zaměření.

Mezi pravidelné aktivity internátu můžeme zařadit:

- pohybové aktivity – cvičení a sport ve vnitřních a venkovních prostorách, vycházky,
- práce v keramické dílně,
- canisterapie,
- pracovní činnosti,
- výtvarné činnosti,
- hudební činnosti,
- kolektivní činnosti a hry,
- relaxační činnosti.

Další aktivity, které se konají v průběhu školního roku:

- výukové programy v Krajské knihovně Františka Bartoše,
- besedy – dentální hygiena, BESIP,
- lesní pedagogika,
- výstavy, muzea, galerie,

- návštěva kina,
- návštěva Zoo Lešná,
- návštěva psího útulku Vršava Zlín,
- návštěva kulturních akcí různého zaměření,
- turnaje v kuželkách, v pétanque, v šipkách.

Při výchovně vzdělávacím procesu je kladen důraz na vhodnou strukturu činností v souladu s psychohygienickými zásadami. Organizace režimu dne po obsahové i časové stránce poskytuje dětem a žákům dostatečný prostor pro odpočinek, relaxaci a regeneraci sil, včetně dostatečné nabídky pohybových aktivit a dodržování zásad zdravého stravovacího a pitného režimu. Základem je čistota prostředí, vhodné hygienické zázemí, vhodné prostředí z hlediska jeho účelnosti, funkčnosti, estetičnosti a bezpečnosti, stejně jako atmosféra klidu, důvěry, jistoty a přátelské mikroklíma.

5.1 Cíle vzdělávání

Cíle vzdělávání jsou uváděny jako klíčové kompetence k dané činnosti. Jedná se o souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a střední vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které děti a žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

5.1.1 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Smyslem a cílem výchovně vzdělávacího procesu dětí a žáků na internátu je jejich vybavení souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích.

Vytváření klíčových kompetencí musí důsledně respektovat individuální zvláštnosti, schopnosti a možnosti dětí a žáků. K jejich utváření a rozvíjení proto musí směřovat a přispívat veškerý obsah výchovně vzdělávacího procesu i aktivity a činnosti, které na internátu probíhají.

Klíčové kompetence rozvíjené v rámci výchovně vzdělávacího procesu nejsou konečné, jsou pouze základem pro další celoživotní učení člověka, jeho vstup do života a do pracovního procesu. Proces rozvoje klíčových kompetencí navazuje na základní vzdělávání dětí a žáků.

Kompetence k učení

Dítě/Žák:

- rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je používat,
- pozná a rozlišuje piktogramy,
- orientuje se v praktickém životě,
- vytváří si optimální podmínky pro učení, eliminuje rušivé podněty, koncentruje pozornost na danou činnost,

- učí se s chutí, započatou práci dokončí,
- učí se samostatně – plánuje si, organizuje a řídí vlastní učení,
- adekvátně používá učební pomůcky,
- samostatně vyhledává a zpracovává informace potřebné k učení – používá jednoduché textové zdroje, např. časopisy, učebnice, encyklopedie, internet.

Kompetence k řešení problémů

Dítě/žák:

- orientuje se v okolním prostředí,
- orientuje se v časovém režimu dne,
- adekvátně ovládá své pocity,
- rozpozná a pojmenuje problém,
- řeší známé situace na základě nápodoby či zkušenosti,
- hledá různé možnosti řešení problému, nenechá se odradit neúspěchem a směřuje vytrvale k řešení,
- vyhledává informace vhodné k řešení problému,
- dokáže požádat o pomoc při hledání strategie k řešení problému,
- přijímá odpovědnost za výsledek řešení problému, rozpozná případné chyby v řešení problému.

Komunikativní kompetence

Dítě/žák:

- dorozumívá se verbálními či nonverbálními formami komunikace,
- ovládá mluvenou řeč nebo alternativní a augmentativní prvky komunikace,
- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady verbálními i neverbálními prostředky komunikace,
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem,
- při verbální komunikaci dbá na kultivovanost projevu,
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými,
- aktivně vnímá sdělení druhých, udržuje oční kontakt.

Sociální a interpersonální kompetence

Dítě/žák:

- navazuje kontakt s okolím, komunikuje s vrstevníky i dospělými osobami,
- projevuje ohleduplnost, citlivost vůči druhým osobám, oceňuje své spolužáky ve skupině za dobrou práci či vhodné chování, spolupracuje ve skupině a dělí se o pomůcky či hračky,
- pomáhá druhým osobám a v případě potřeby dokáže sám požádat o pomoc,
- respektuje druhé osoby, je tolerantní k odlišnostem jednotlivců,
- rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu,

- ve skupině se dokáže vhodným způsobem prosadit i podřídit a přijmout kompromis.

Občanské kompetence

Dítě/žák:

- zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenské normy a pravidla soužití mezi lidmi,
- uvědomuje si svá práva i práva druhých osob,
- plní si své povinnosti, dodržuje domluvená a daná pravidla,
- nese, podle svých možností, určitou míru odpovědnosti za své chování,
- odhaduje rizika svého chování, snaží se chovat zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí,
- uvědomuje si význam ochrany životního prostředí, třídění odpadu a kladného vztahu k přírodě,
- uvědomuje si význam zdravého životního stylu, chrání vlastní zdraví,
- dokáže zvládat, podle svých schopností, krizové situace a stavy ohrožující život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob.

Pracovní kompetence

Dítě/žák:

- zvládá základní sebeobslužné činnosti a základy osobní hygieny,
- poznává a používá předměty denní potřeby,
- zvládá základy stolování,
- podílí se na jednoduchých praktických činnostech,
- využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály,
- dokáže pracovat podle instrukcí či návodu,
- při pracovních činnostech dodržuje dohodnutá pravidla a zásady bezpečnosti, udržuje pořádek kolem sebe,
- používá bezpečné pracovní pomůcky a vybavení,
- započatou práci dokončí, vyhodnocuje úspěšnost své práce,
- zvládá práci v kolektivu, dokáže ocenit práci druhých.

5.1.2 Konkrétní cíle vzdělávání

Vychovatelé internátu se u dětí a žáků zaměřují na rozvoj všech uvedených klíčových kompetencí. Motivují děti a žáky k aktivnímu zájmu o okolí, komunikaci a k vnímání podnětů z prostředí. Při výchovně vzdělávací činnosti se uplatňuje trpělivý a chápavý přístup vůči dětem, žákům a jejich individuálním potřebám.

Při rozvoji osobnosti dětí a žáků je kladen důraz zejména na:

- rozvoj sociální kompetence, prosociálního chování,
- posilování komunikačních dovedností (rozvoj slovní zásoby, uplatnění v kolektivu),

- vedení ke zdravému životnímu stylu (zdravá životospráva, pitný režim, dodržování osobní hygieny, správné návyky při stolování, procvičování tělesné zdatnosti, dle možností dítěte/žáka),
- rozvíjení schopnosti spolupráce,
- prevence sociálně – patologických jevů,
- získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně,
- dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví.

Konkrétní vzdělávací cíle jsou v rámci výchovy a vzdělávání dětí/žáků na internátu stanoveny pro každé dítě/žáka zvlášť v individuálním Programu rozvoje osobnosti dítěte (PROD). Program rozvoje osobnosti dítěte zpracovávají vychovatelé jednou za školní rok písemnou formou v programu.

PROD je rozdělen na těchto 8 oblastí:

- zdravotní stav,
- osobní charakteristika,
- vztah k lidem a kontakty s rodinou nebo jinými blízkými osobami,
- sebeobslužné dovednosti,
- vztah k povinnostem v zařízení,
- školní dovednosti a vzdělávací potřeby,
- zájmy, kroužky, profesní orientace,
- přání a vyjádření dítěte.

Program rozvoje osobnosti vychovatelé zpracovávají pro každé dítě/žáka na začátku školního roku. U každé z oblastí je uveden současný stav a dále cíle, plány a postupy k dosažení stanovených cílů. Na konci školního roku vychovatelé v rámci PROD zpracují u každého dítěte/žáka písemné vyhodnocení změn, které nastaly v jednotlivých oblastech.

Obsahem hodnocení je zejména chování dítěte/žáka, jeho vztah k druhým lidem a rodině, zvládání sebeobslužných činností, samostatnost, vztah k povinnostem v zařízení, schopnost uplatňování získaných dovedností a vědomostí v praxi, jeho zájmy, záliby a přání.

Při vypracovávání týdenních plánů výchovně vzdělávacích činností vycházíme ze školního vzdělávacího programu pro internát s přihlédnutím k individuálním programům rozvoje osobností dětí. Týdenní plány jsou umístěny na obou výchovných skupinách a jsou zpracovány vždy s týdenním předstihem. Jejich zpracování, tisk a vyvěšení na hernách zajišťují skupinové vychovatelé. Po skončení výchovně vzdělávací práce zapisuje vychovatel do PC v programu denní záznam výchovně vzdělávací činnosti, která v daný den proběhla.

5.2 Metody a formy vzdělávání

V rámci výchovy a vzdělávání dětí a žáků na internátu využíváme následujících forem výchovně vzdělávací práce:

- nabídka spontánních činností – hry a činnosti dětí/žáků podle jejich vlastního výběru,
- zájmové činnosti – společná i individuální činnost s dětmi/žáky pro rozvoj jejich zájmů (činnosti výtvarné, hudební, pohybové, pracovní, společenské hry),

- individuální práce s jednotlivci – individuální rozvoj schopností a dovedností dětí a žáků, příprava na vyučování,
- odpočinková činnost dětí a žáků – nabídka rekreačních a relaxačních aktivit pro regeneraci a odpočinek,
- aktivity mimo prostory a okolí internátu – vycházky, kulturní akce, návštěvy knihovny, muzea, galerie,
- terapeutické aktivity – muzikoterapie, canisterapie, aromaterapie, snoezelen.

5.3 Obsah vzdělávání

Výchovně vzdělávací činnost koncipovaná do obecných témat umožňuje, aby vychovatelé s dětmi a žáky plánovali a realizovali takové aktivity, které děti a žáky zaujmou a naplní jejich přání a potřeby. Při výběru činností se řídí věkem, stupněm rozvoje dětí a žáků, jejich potřebami, zájmem a cílem výchovy. Vychovatelé dodržují pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňují moderní metody a formy práce. Taktéž dávají dětem a žákům dostatek prostoru pro spontánní aktivity.

Obsah výchovně vzdělávacích činností je zpracován jako nabídka činností (*a dílčích celků**), ze kterých si vychovatelé vybírají podněty pro vlastní realizační plány, a kterými plní hlavní cíle vycházející z kompetencí školského vzdělávacího programu. Vychovatelé tak mají dostatek prostoru k tvořivé práci, mohou ji volně přizpůsobovat konkrétním dětem a žákům, jejich potřebám a upravovat ji v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s jejich aktuálními zájmy.

* *Dílčí celky*

1. Podzim
2. Zima
3. Jaro
4. Léto

Podzim	Výchovně vzdělávací oblast	Klíčové kompetence
Adaptace na prostředí	Člověk a jeho svět	1, 2, 5
Časová a prostorová orientace	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	1, 2
Poznávání kamarádů, pojmenovávání kamarádů a personálu	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 3, 4, 5
Aktivní i pasivní komunikace, schopnost porozumět se	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 3, 4
Procvičování audiovizuální paměti	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace Umění a kultura	1, 2, 3
Komunikace; vyprávět o sobě a rodině	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	3, 4, 5
Poznávání podzimní přírody; popis změn v přírodě	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 3
Zpěv jednoduchých písní s podzimní tematikou, básně a říkadla	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace Umění a kultura	1, 3
Výtvarné ztvárnění podzimní přírody; využití přírodních materiálů	Člověk a jeho svět Umění a kultura	1, 2, 6
Hry na školní zahradě a v přírodě	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	2, 3, 4
Orientace v prostředí internátu a jeho bezprostředním okolí	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	3, 4, 5
Osvojení základních prvků sebeobsluhy	Člověk a zdraví Člověk a svět práce	1, 2, 6
Procházký v lese, zvládání přírodního terénu, fyzická aktivizace	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	2, 3, 4
Záměrné soustředění se na činnost a udržení pozornosti	Člověk a jeho svět Člověk a svět práce	1, 2, 6
Pexeso; dodržování pravidel	Člověk a jeho svět Člověk a svět práce	1, 2, 3, 4
Kolektivní diskusní chvíle s podzimní tematikou	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 2, 3
Osvojení si režimu dne	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	2, 3, 4
Rozvoj smyslového vnímání	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 2, 3
Zima	Výchovně vzdělávací oblast	Klíčové kompetence
Vyprávění o tradicích (Mikuláš, čert, Štědrý den, Nový rok)	Člověk a jeho svět Umění a kultura	1, 3, 4

Porozumět slyšenému a slyšené umět reprodukovat (vánoční koledy a pohádky)	Člověk a jeho svět Umění a kultura	1, 3, 4
Vánoční výzdoba, úklid společných prostor	Člověk a svět práce	1, 3, 4, 6
Poznávání zimní přírody; popis změn v přírodě	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 3
Kreslíme a malujeme zimu	Umění a kultura	1, 6
Výroba vánočních ozdob, Výzdoba společných prostor	Umění a kultura Člověk a svět práce	1, 6
Povídání o Masopustu; výroba masek	Člověk a jeho svět Člověk a svět práce	1, 2, 3, 6
Práce s pracovním náradím, jeho využití; bezpečnost při práci	Člověk a svět práce	1, 2, 6
Koordinace oka a ruky; rozvoj jemné motoriky; úchop pracovního náradí a jeho správné využití	Člověk a svět práce	1, 2, 6
Schopnost vyjádřit své pocity (libost/nelibost)	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 3, 4
Zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu	Umění a kultura Člověk a jeho svět	3, 4, 5, 6
Zacházet šetrně s knížkami a hračkami, hra ve skupině, spolupráce ve skupině	Člověk a jeho svět	1, 3, 4
Posilování volných vlastností; dokončit rozdělanou činnost	Člověk a jeho svět Člověk a svět práce	1, 2, 6
Pojmenovat a správně ukázat části těla	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 3, 5
Výroba práníček, drobných dárků ke sv. Valentýnovi	Člověk a svět práce	5, 6
Poznávání přírody; učení se novým pojmům a jevům	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 3, 5
Kolektivní diskusní chvíle se zimní tematikou	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 2, 3

Jaro	Výchovně vzdělávací oblast	Klíčové kompetence
Rozvíjení pohybových a manipulačních schopností	Člověk a zdraví Člověk a svět práce	1, 2, 6
Pozorování jarní přírody a její proměny; duševní hygiena, procházky	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	1, 3, 5
Údržba původního přírodního prostředí	Člověk a svět práce Člověk a jeho svět	1, 5, 6
Učení se písni a básni s jarní tematikou	Člověk a jeho svět Umění a kultura	1, 3, 4
Hraní her v přírodě	Člověk a jeho svět	1, 4, 5

	Člověk a zdraví	
Kolektivní diskusní chvíleky s jarní tematikou	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 2, 3
Zvládání pohybu na nerovném terénu; přesuny z místa na místo větší vzdálenosti	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	1, 2, 6
Tvorba velikonočních ozdob, zdobení kraslic	Člověk a jeho svět Umění a kultura Člověk a svět práce	1, 4, 6
Udržování tradic, přípravy na svátky jara	Člověk a jeho svět Umění a kultura Člověk a svět práce	1, 3, 6
Znalost základních pravidel dopravní výchovy, poučení o bezpečnosti (přecházení přes silnici, pohyb v blízkosti hlavní dopravní komunikace)	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 2, 4
Vysvětlení možného pozitivního i negativního vlivu lidské činnosti a jeho dopad na přírodu	Člověk a jeho svět	1, 3, 5
Znalost základních pojmů týkajících se zdraví a bezpečí, jak a nehledat pomoc	Člověk a jeho svět Člověka zdraví	1, 2, 5
Rozvíjení grafomotorických dovedností	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 2, 6
Kulturně-hygienické návyky v každodenním životě, upevňování získaných dovedností v oblasti samostatnosti a sebeobsluhy	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	1, 5

Léto	Výchovně vzdělávací oblast	Klíčové kompetence
Vytváření kladného vztahu ke svým vrstevníkům, rodině i ostatním lidem	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	3, 4, 5
Vedení ke slušnému a ohleduplnému chování	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 3, 4, 5
Objasnění základních práv a povinností dětí	Člověk a jeho svět	2, 3, 4, 5
Učení správných postojů a řešení při projevech násilí jiné osoby	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	2, 4, 5
Upevňování základních pravidel slušného chování, zejména při návštěvě obchodů a centra města	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 3, 4

Podpora výtvarného zpracování vnitřních prožitků	Člověk a jeho svět Umění a kultura	1, 3, 6
Třídění odpadu, rozlišování základních odpadních materiálů a jejich likvidace	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	1, 5, 6
Rozvoj pěveckých a recitačních schopností, učení se textů písní, básní, říkanek	Člověk a jeho svět Umění a kultura	1, 3, 4
Základní pravidla bezpečného chování u vody, v průběhu koupání, obeznámení s možným nebezpečím	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	1, 2
Návštěvy různých kulturních a společenských akcí	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace Umění a kultura	1, 3, 4, 5
Kolektivní diskusní chvíle s letní tematikou	Člověk a jeho svět Člověk a komunikace	1, 2, 3
Rozvoj fantazie, tvůrčích schopností a podpora zdravého sebevědomí	Člověk a jeho svět Umění a kultura	3, 4, 5
Konání sportovních her, individuální i skupinové povahy	Člověk a zdraví	1, 3, 4, 5
Tělesná a duševní hygiena; trávení volného času v přírodě	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	1, 4, 5

6 HODNOCENÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ

Základním motivačním prvkem při výchově a vzdělávání dětí a žáků na internátu je podpora, pochvala, povzbuzení a odměna. Z pohledu dítěte či žáka je kladen velký důraz na to, aby mělo důvěru v pedagogického pracovníka, a v případě potřeby se se svou individuální žádostí či stížností na kteréhokoliv z nich obrátilo.

Vychovatelé jednou ročně zpracovávají u všech dětí a žáků Individuální program rozvoje osobnosti dítěte. Pedagog zde stanovuje dle možností, schopností a stupně mentálního postižení dítěte či žáka konkrétní cíle směřující k všestrannému rozvoji jeho osobnosti. V rámci Programu rozvoje osobnosti dítěte pak vychovatelé na konci příslušného školního roku provádějí písemné hodnocení změn, které u dětí a žáků nastaly v jednotlivých oblastech programu (viz kapitola 5.1.2).

Neméně důležitým cílem výchovné činnosti je vést děti a žáky k vlastnímu sebehodnocení, k vyjádření vlastního názoru, a to jak formou verbální, tak i například prostřednictvím komunikační tabule a piktogramy na ní umístěnými.

6.1 Zásady pro sebehodnocení dětí a žáků

- hodnocení a sebehodnocení je zařazováno do výchovně vzdělávacího procesu průběžně způsobem přiměřeným věku a mentální úrovni dětí a žáků;
- vychovatelé vedou dítě/žáka k vyhodnocení svých výkonů a výsledků;
- dítě/žák dle svých možností hodnotí svou práci, své chování, jednání, postoj, své zlepšení nebo zhoršení oproti uplynulému období, svoji snahu a zájem o práci;
- neúspěch je posuzován jako přirozená součást výchovně vzdělávacího procesu, pedagogičtí pracovníci o neúspěchu s dětmi a žáky diskutují, musí být doprovázeno rozbořením chyb dítěte/žáka;
- při sebehodnocení se dítě/žák snaží vyjádřit, co se mu daří, co mu ještě nejde, jaké má rezervy, jak bude pokračovat dál;
- sebehodnocení dítěte/žáka nemá nahradit hodnocení pedagogem, ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a přispívat více k aktivizaci samotného dítěte/žáka.

6.2 Pravidla pro sebehodnocení dětí a žáků

Vychází a navazují na ŠVP školy:

1. Důvody hodnocení:

- dítě/žák se touto formou připravuje na úspěšné zvládnutí životních rolí,
- sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí dítěte/žáka,
- dítě/žák chápe chybu jako přirozenou věc v procesu výchovy, jako důležitý prostředek vědění,
- vychovatel získává další podklady k poznání dítěte/žáka.

2. Při hodnocení se dítě/žák snaží popsat:

- co se mu daří, nedaří,
- co chce zlepšit/zlepšil se,
- co ho zajímá/co dělá rád,
- jak se umí vyjadřovat, jak komunikuje s ostatními, jak pracuje ve skupině, jak hodnotí ostatní, jak přijímá hodnocení ostatních, jak hodnotí své chování.

3. Dítě/žák musí znát:

- co se bude hodnotit,
- pravidla a kritéria hodnocení, která musí být srozumitelná.

6.3 Autoevaluace školy

Oblasti autoevaluace:

1. Revize ŠVP ZŠ, PRŠ, MŠ, ŠD, INT, DD
2. Podmínky ke vzdělávání, průběh vzdělávání, výsledky vzdělávání
3. Rozvoj materiální a personální úrovně instituce
4. DVPP
5. Rozvoj ekonomických zdrojů pro zvýšení kvality poskytovaných služeb
6. Rozvoj vnitřních a vnějších vztahů instituce

Nástroje autoevaluace a časové rozvržení:

1. Hodnocení ve výroční zprávě instituce – do 30. 9. následujícího školního roku
2. Hospitační činnost dle ročního hospitačního plánu – celoročně
3. Skupinové diskuse, vzájemné následky pedagogů – celoročně
4. Kontrolní činnosti dle ročního kontrolního plánu – celoročně
5. Hodnocení zaměstnanců dle metodiky hodnocení – 1x ročně

7 ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program pro internát je zveřejněn na přístupném místě internátu – vyvěšen na nástěnce u vstupních dveří internátu. Je k dispozici k nahlédnutí, případně pořizování opisů. Zákonní zástupci dětí a žáků jsou o vydání ŠVP informováni prostřednictvím webových stránek instituce.